

Miljödepartementet
Rättssekretariatet
Att: Anna Cedrum

Kemikalieenheten,
Kemikalier och avfall
Malin Johansson

m.rattssekretariatet@regeringskansliet.se
anna.cedrum@regeringskansliet.se
malin.johansson@regeringskansliet.se

Remissyttrande

Producentansvar för fiskeredskap – kompletteringar till Havs- och vattenmyndighetens rapport

Er ref: M2021/ 01749

Svensk Handel, som är handelsföretagens intresseorganisation och företräder 9 000 små, medelstora och stora företag med nära 300 000 medarbetare, får med anledning av remissen anförda följande:

Allmänna synpunkter

Svensk Handel har getts möjlighet att inkomma med synpunkter på remissen gällande ett kommande producentansvar för fiskeutrustning - kompletteringar till Havs- och vattenmyndighetens rapport och har följande att anföras.

Den 28 april 2020 redovisade Havs- och vattenmyndigheten sitt regeringsuppdrag gällande genomförande av kraven på fiskeredskap i engångsplastdirektivet i promemorian (M2020/00685) som också remissbehandlades under hösten 2020. Svensk Handel har svarat på remissen gällande HaVs förslag som vi bilägger till detta remissvar.

Regeringen har nu tagit fram ett kompletterande förslag till HaVs lämnade redovisning där man föreslår att:

- ett insamlingsmål införs på förordningsnivå
- en producentansvarsorganisation ska anmälas innan verksamheten börjar bedrivas
- en producentansvarsorganisation ska ersätta kommunerna för kostnader för insamling av fiskeredskap
- Naturvårdsverket ska se till att relevanta aktörer ges möjlighet att föra en löpande dialog i frågor som har betydelse för producentansvaret
- tillsynsavgifter ska betalas av både producenter av fiskeredskap och producentansvarsorganisationer

- miljösanktionsavgifter införs för överträdelser av vissa av kraven

Svensk Handel instämmer i att åtgärder behöver vidtas för att förhindra så att plast och annat material hamnar i naturen och i våra hav. Det är därför angeläget att agera mot nedskräpning då det dels innebär en negativ påverkan på vår miljö dels ett stort resursslöseri. Det är dock viktigt att åtgärder som införs kopplat till SUP-direktivet är effektiva, proportionerliga och kostnadseffektiva.

Hållbarhetsfrågor står högt på handelsföretagens agenda där ökad resurseffektivitet och cirkulär ekonomi står i fokus. Företag inom handeln visar på stort engagemang i frågor som rör återvinning, återbruk och att förlänga livet på produkter. Nya affärsmodeller och tjänster håller på att utvecklas där allt fler produkter designas för att kunna repareras, återbrukas och sedan materialåtervinnas.

Svensk Handel vill understryka viken av att regeringen inte inför alltför detaljerade krav på nationell nivå, som försvårar den fria rörligheten av varor på den inre marknaden, då handeln idag till stor del är global samt att Sverige är en del av EU. En övergripande ståndpunkt från Svensk Handel är därför att man håller sig till grundkraven i EU-direktivet när Sverige nu inför ett producentansvar för fiskeutrustning.

Sammanfattande ståndpunkter på regeringens kompletterande förslag:

- Svensk Handel anser att det är bra att regeringen föreslår att producentansvaret för fiskeutrustning ska utgå från befintlig infrastruktur (mottagningsanläggningar och ÅVC:er).
- Svensk Handel anser också det är bra att man nu tydligare lägger fokus på utrustning för yrkesfisket, något som är i linje med EU-direktivet.
- Svensk Handel instämmer i regeringens analys om att insamlingsmål bör initialt sättas låga då detta är ett nytt producentansvar och producenterna behöver tid på sig för att bygga upp en fungerande infrastruktur.
- Därtill instämmer Svensk Handel i att ett materialåtervinningskrav inte bör finnas med ifrån början.
- Vidare anser Svensk Handel att det är bra att Naturvårdsverket föreslås att få huvudansvar för denna förordning.
- Därutöver anser Svensk Handel att det är mycket positivt att ett svenskt märkningskrav inte längre är aktuell då det är att gå långt över EU-direktivet. En eventuell märkning på fiskeutrustning bör arbetas fram på EU-nivå.
- Svensk Handel anser dock att det är något oklart hur utrustning från fritidsfiske är tänkt att hanteras inom ett kommande producentansvar för fiskeutrustning
- Svensk Handel tillstyrker förslaget om att insamling på ÅVC:er är en bra lösning för fritidsfiskeutrustning men anser samtidigt att det är oklart hur det av kommunerna insamlade materialet ska hanteras inom producentansvaret och i relation till en producentansvarsorganisation. Samt vem som har rådighet över materialet.
- Sammantaget blir det väldigt otydligt kring vilka kostnader samt skyldigheter producenter som säljer fritidsfiskeutrustning kommer att belastas med i ett kommande producentansvar.
- Svensk Handel tycker också att det är oklart hur en producentansvarsorganisation ska förväntas få en översikt över samt kunna planera för sina kostnader och därmed ta ut korrekta avgifter mot anslutna producenter, då kommunerna kommer fakturera för sina tjänster i efterhand. Där till blir det svårt att optimera insamlingen och behandlingen av fiskeutrustning då man inte har rådigheten över hela systemet.
- Svensk Handel anser att vissa begrepp och definitioner behöver förtydligas ytterligare. Till exempel:
  - Var går gränsen för vad som är att anses vara ett fiskeredskap? Finns stor risk för gränsdragningsproblematik. Samt kunskap om en produkt innehåller plast eller ej?

- Vad är gränsen för att klassas som en hamn, i relation till kravet på mottagningsplatser (hav/kust och insjöar).
- Därtill saknar Svensk Handel tydlighet kring vad som fortsatt gäller kring producenters olika rapporteringsskyldigheter när *regeringen nu föreslår att införa miljöskattavgifter på 10 000 kronor för överträdelser genom att vara försenad med att lämna in föreskrivna uppgifter till Naturvårdsverket.*
- Havs- och Vattenmyndigheten föreslog i sitt regeringsuppdrag att producenter ska rapportera på en rad olika parametrar samt på en extrem detaljnivå, vilket skulle bli otroligt administrativt betungande för företagen. Något som Svensk Handel ifrågasatte skarpt.
- Svensk Handel instämmer i att det är av stor vikt att konsumenter/användare får tillgång till bra information kring hur fiskeutrustning ska hanteras när det blir avfall samt vilken negativ effekt de kan ha på miljön om de hanteras felaktigt.
- Därtill vill Svensk Handel understryka vikten av att konsumenter/användare också har en skyldighet att sortera ut detta avfall och slänga på "rätt" ställe.
- Här anser Svensk Handel att det inte är orimligt att införa en nedskräpningsavgift för felaktig hantering. Detta då det är extremt svårt för företag att kunna ta ansvar för hela värdekedjan då man inte har någon rådighet över sina produkter efter det att de har lämnat butiken.

Svensk Handel fokuserar i sitt remissvar på de delar som främst berör handeln och fritidsfiskeutrustning

Synpunkter på utredningens förslag

Mot bakgrund av remissvaren och fortsatt beredningen inom Regeringskansliet har regeringen tagit fram denna promemoria som lämnar kompletterande förslag till HaVs regeringsuppdrag gällande hur Sverige ska genomföra kraven på fiskeredskap i engångsplastdirektivet (till exempel producentansvar).

Regeringen skriver att för stora delar av det förslag som tidigare remitterats planeras inga ändringar i sak. Denna promemoria behandlar endast de delar av förslaget på producentansvar för fiskeredskap som skiljer sig från det tidigare remitterade förslaget från HaV. *"De mest väsentliga ändringarna beskrivs närmare, medan mindre väsentliga ändringar och vissa lättnader i förhållande till Havs- och vattenmyndighetens förslag enbart framgår i de författningsförslag som finns i avsnitt 2."*

Generell kommentar; Svensk Handel tycker det är svårt att få en överblick över vilka, av de av HaVs, föreslagna paragrafer som ligger kvar i den fortsatta beredningen utifrån ovan beskrivning. I det tidigare remitterade förslaget föreslog HaV att införa flera mycket detaljerade krav som gick utöver EU-direktivet, som inte omnämns i denna promemoria. Det gäller till exempel kraven på en svensk märkning av fiskeutrustning samt en omfattande rapporteringsskyldighet som föreslogs åläggas producenterna etcetera. Något som Svensk Handel ifrågasatte i vårt tidigare remissvar. Vi hoppas därmed att dessa inte längre är aktuella då de ej omnämns närmare i denna promemoria.

Författningsförslag

Ytterligare bestämmelser i andra författningar

4 § I 15 kap. 20 och 20 a §§ miljöbalken finns bestämmelser om att en kommun ska hantera avfall som utgörs av fiskeredskap som är kommunalt avfall. Detta ansvar inskränks av denna förordning endast i fråga om avfall som hämtas av någon som med stöd av denna förordning ska behandla avfallet.

Kommentar: Svensk Handel anser att paragrafen är konstigt formulerad då det inte specifikt står att kommunerna ska hantera fiskeutrustning i Miljöbalkens 15 kap. paragraf 20 och 20a. Däremot framgår det att kommunerna är de som ansvarar för avfall som klass som kommunalt avfall.

Undantag från förordningens tillämpningsområde

8 § Denna förordning ska inte tillämpas på avfall som utgörs av fiskeredskap som förlorats till havs eller som skräpats ned och därefter samlats in inom ramen för ett projekt som finansieras av offentliga medel.

9 § Denna förordning ska inte tillämpas på fiskeredskap som omfattas av förordningen (2014:1075) om producentansvar för elutrustning, om elutrustningen inte kan avlägsnas från fiskeredskapet på ett enkelt sätt.

Kommentar: Utgångspunkten i engångsplastdirektivet (SUP:en) är att komma åt den fiskeutrustning som orsakar skada på marinmiljö, till exempel förlorad utrustning, så kallade spöknät mm. Svensk Handel ställer sig därför frågande till formuleringen i första delen av paragraf 8 och hur det relaterar till syftet med engångsplastdirektivet.

Mål för insamlingen av avfall som utgörs av fiskeredskap

18 § Målet är att mängden avfall som utgörs av fiskeredskap som samlats in separat under ett kalenderår senast år 2027 ska utgöra minst 20 procent av mängden fiskeredskap som släppts ut på den svenska marknaden under samma kalenderår. Beräkningen ska göras utifrån vikt.

Kommentar: Svensk Handel har i sak inget att erinra. Övertid anser Svensk Handel att det vore effektivare om man identifierade vissa typer av fiskeutrustning som har potential och möjlighet att materialåtervinnas och att dessa samlades in separat från annat blandat fiskeutrustningsavfall.

En producentansvarsorganisation ska ta hand om avfall som utgörs av fiskeredskap

22 § En producent som på den svenska marknaden släpper ut fiskeredskap ska anlita eller själv tillhandahålla en producentansvarsorganisation som uppfyller kraven i denna förordning.

Kommentar: Svensk Handel har inget att invända.

Insamling av avfall som utgörs av fiskeredskap som är avsedda att användas i yrkesmässig verksamhet

23 § En producentansvarsorganisation för fiskeredskap ska på lättillgängliga platser samla in avfall som utgörs av fiskeredskap som är avsedda att användas i yrkesmässig verksamhet.

Insamlingen ska ske i den omfattning som är skälig med hänsyn särskilt till verksamhetens lokalisering och förekomsten av fiskevatten.

24 § En producentansvarsorganisation ska

1. se till att den som vill lämna avfall som utgörs av fiskeredskap som är avsedda att användas i yrkesmässig verksamhet till en producentansvarsorganisation kan göra det enkelt och utan att betala något, och
2. effektivt bidra till att nå det mål för insamling som anges i 18 §.

Kommentar: Svensk Handel anser att det är viktigt att man lägger ambitionen för utökade insamlingsplatser på en rimlig nivå och i relation till där det finns aktiva aktörer som bedriver yrkesfiske. Samt att begreppet lättillgängliga platser behöver förtydligas ytterligare.

25 § En producentansvarsorganisation för fiskeredskap ska tillhandahålla en tjänst som innebär att avfall som utgörs av fiskeredskap hämtas, om kommunen

1. separat samlat in avfall som utgörs av fiskeredskap enligt 15 kap. 20 och 20 a §§ miljöbalken, eller
2. transporterat bort avfall som utgörs av fiskeredskap från en sådan mottagningsanordning som avses i 3 kap. 5 § förordningen (1980:789) om åtgärder mot förorening från fartyg.

Avfallet ska hämtas gratis vid minst en av kommunens platser för hantering av avfall eller på en plats som kommunen och producentansvarsorganisationen har kommit överens om. Avfall ska hämtas i den omfattning som är skälig med hänsyn till mängden avfall som kommunen samlat in eller transporterat bort.

Kommentar: Svensk Handel tycker att föreslagna system för producentansvar för fiskeutrustning är svår att överblicka, med de olika aktörer och moduler som föreslås ingå. Dvs kommuner, aktörer som driver hamnanläggningar och därtill andra fastighetsägare med flera. Samt hur de i sin tur förhåller sig till en producentansvarsorganisation och dess ansvar och rådighet över materialet som ska samlas in separat. Vad gäller förslaget om att tillhandahålla en tjänst för insamling, minst en per kommun, anser Svensk Handel att det är viktigt att kravet är proportionerligt. Det är mycket osäkert kring vilka volymer som kommer lämnas in av gammal fiskeutrustning. Därtill är Sverige ett avlångt land, med 290 kommuner. Det vore därför bättre att avvakta och succesivt bygga ut infrastrukturen. Det finns annars stor risk för att detta endast driver kostnader utan någon större miljönytta.

Information till konsumenter

42 § En producentansvarsorganisation ska informera konsumenter om

1. hur fiskeredskap ska hanteras när de blir avfall,
2. hur fiskeredskap ska hanteras för att minska mängden förlorade redskap, och
3. de negativa miljöeffekter som nedskräpning eller annat olämpligt bortskaffande av fiskeredskap ger upphov till.

Informationen ska bidra till att fiskeredskap hanteras på ett lämpligt sätt, färre förlorade redskap och mindre nedskräpning. Informationen ska vara lättillgänglig, lämnas återkommande och uppmanas till en ansvarsfull hantering av fiskeredskap.

Svensk Handels kommentar: Svensk Handel instämmer i att det är av stor vikt att konsumenter/användare får tillgång till bra information kring hur fiskeutrustning ska hanteras när det blir avfall samt vilken negativ effekt de kan ha på miljön om de hanteras felaktigt. Därtill vill Svensk Handel understryka vikten av att konsumenter/användare också har en skyldighet att sortera ut detta avfall och slänga på "rätt" ställe. Här anser Svensk Handel att det inte är orimligt att införa en nedskräpningsavgift för felaktig hantering av fiskeutrustning. Detta då det är extremt svårt för företag att kunna ta ansvar för hela värdekedjan då man inte har någon rådighet över sina produkter efter det att de har lämnat butiken.

Skyldighet för producenter att lämna uppgifter

45 § Innan en producent släpper ut fiskeredskap på den svenska marknaden ska producenten lämna uppgifter till Naturvårdsverket om namn, kontaktuppgifter och person- eller organisationsnummer.

Producenten ska snarast underrätta Naturvårdsverket om ändringar i fråga om de uppgifter som har lämnats.

46 § Innan en producent släpper ut fiskeredskap på den svenska marknaden ska producenten lämna uppgifter till Naturvårdsverket om hur producenten avser att uppfylla kravet i 22 § på att anlita eller själv tillhandahålla en producentansvarsorganisation.

Producenten ska snarast underrätta Naturvårdsverket om ändringar i fråga om de uppgifter som har lämnats.

47 § En producent av fiskeredskap ska senast den 31 mars varje år lämna uppgifter till Naturvårdsverket om den mängd fiskeredskap som producenten har släppt ut på den svenska marknaden under det närmast föregående kalenderåret. Uppgifterna om mängd ska anges i vikt.

Svensk Handels kommentar: Svensk Handel saknar tydlighet kring vad som fortsatt gäller kring producenters olika rapporteringsskyldigheter. Detta då regeringen i promemorian föreslår att införa miljö-sanktionsavgifter för överträdelser genom att vara försenad med att lämna in föreskrivna uppgifter till Naturvårdsverket. Havs- och Vattenmyndigheten föreslog i sitt regeringsuppdrag att producenter skulle rapportera på en rad olika parametrar och på en väldigt detaljnivå, vilket skulle bli otroligt administrativt betungande för företagen. Något som Svensk Handel ifrågasatte skarpt i vårt tidigare remissvar. Här skulle vi vilja se ett förtydligande.

5 Insamlingsmål för producentansvaret för fiskeredskap

Förslag: Målet i fråga om avfall som utgörs av fiskeredskap ska vara att mängden avfall som utgörs av fiskeredskap som samlats in separat under ett kalenderår senast år 2027 ska utgöra minst 20 procent av mängden fiskeredskap som släppts ut på den svenska marknaden under samma kalenderår. Beräkningen ska göras utifrån vikt.

Generell kommentar: I Havs- och vattenmyndighetens rapport föreslås att avfall som utgörs av fiskeredskap ska sorteras ut och således samlas in separat på ett sätt som främjar återanvändning eller materialåtervinning. I promemorian går att läsa att i denna del föreslår man inte göra någon ändring i sak utan allt avfall som utgörs av fiskeredskap som samlas ska samlas in skilt från annat avfall och att det gäller såväl mottagningsanordningarna i hamnarna och på kommunernas återvinningscentraler.

Däremot anser man att nuvarande insamling av fiskeredskap inte fullt ut uppfyller kraven i engångsplastdirektivet. *"De redan etablerade 24 platserna för insamling av avfall som utgörs av fiskeredskap från fritidsfisket bör vara tillräckliga för att uppfylla kraven i engångsplastdirektivet och avfallsdirektivet"*. Däremot anser regeringen att det inte är tillräckligt att avfall som utgörs av fiskeredskap som används yrkesmässigt endast samlas in i mottagningsanordningar i hamnar. Regeringen ställer sig därmed bakom HaVs förslag om att en producentansvarsorganisation bör ges ansvar för att tillhandahålla ett insamlingssystem som möjliggör att fiskeredskap som är avsedda att användas i yrkesmässig verksamhet samlas in separat även samlas in *"på andra lättillgängliga platser"*.

I enlighet med Havs- och vattenmyndighetens förslag bör producenterna genom producentansvarsorganisationerna själva ansvara för att behandla avfallet. I promemorian går även att läsa att *"producentansvarsorganisationerna bör också själva delvis ansvara för både transporten av avfallet och insamlingen av avfall som utgörs av fiskeredskap som används i yrkesmässig verksamhet. Genom att de själva utför dessa uppgifter står producenterna för dessa kostnader"*.

Svensk Handel välkomnar förslaget om att insamlingen av fiskeredskap bör i så stor utsträckning som möjligt utgå från den insamling av avfall som redan sker. Vidare tillstyrker Svensk Handel förslaget om att insamling på ÄVC:er är en bra lösning för fritidsfiskeutrustning men anser samtidigt att det är oklart hur det av kommunerna insamlade materialet ska hanteras inom producentansvaret och i relation till en producentansvarsorganisation. Samt vem som har rådighet över materialet. Sammantaget blir det väldigt tydligt kring vilka kostnader samt skyldigheter producenter som säljer fritidsfiskeutrustning kommer att belastas med i ett kommande producentansvar.

Svensk Handel tycker också att det är oklart hur en producentansvarsorganisation ska förväntas få en översikt över samt kunna planera för sina kostnader och därmed ta ut korrekta avgifter mot anslutna producenter, då kommunerna kommer fakturera för sina tjänster i efterhand. Där till blir det svårt att optimera insamlingen och behandlingen av fiskeutrustning då man inte har rådigheten över hela systemet

Specifik kommentar: Svensk Handel har i sak inget att erinra kring nivån på insamlingsmålet och tillstyrker att nationella mål i första hand bör bestämmas av regeringen och bör därför fastställas på förordningsnivå.

Däremot ifrågasätter Svensk Handel att Sverige väljer att inkludera fritidsfiskeutrustning samt insjöar att omfattas av kraven på ett producentansvar, då vi anser att det är att gå utöver EU-direktivet. Något som också framgår när man läser och jämför data mellan de nordiska länderna i promemorian.

"I Havs- och vattenmyndighetens rapport redovisas siffror från såväl Norge och Island som visar på insamlingsnivåer från yrkesmässigt fiske på drygt 30 procent respektive 40 procent totalt. Norge och Island bedöms enbart delvis vara jämförbara med Sverige eftersom de huvudsakligen bedriver marint yrkesfiske. Sverige har också stora insjöar och redovisningarna från de andra länderna omfattar dessutom inte fritidsfisket."

Svensk Handel instämmer dock i regeringens analys om att insamlingsmål bör initialt sättas låga då detta är ett nytt producentansvar och producenterna behöver tid på sig för att bygga upp en fungerande infrastruktur. Därtill instämmer Svensk Handel i att ett materialåtervinningskrav inte bör finnas med ifrån början då det är viktigt att man får en fungerande insamling på plats, där till hinner analysera vilken typ av fiskeutrustning som det finns potential för att återvinna och recirkulera.

6 Anmälan av en producentansvarsorganisation

Förslag: En producentansvarsorganisation ska få bedrivas endast om den har anmälts till Naturvårdsverket. Anmälan ska göras skriftligen av producentansvarsorganisationen innan verksamheten börjar bedrivas. Om det inträffar väsentliga förändringar som rör producentansvarsorganisationen ska den snarast skriftligen anmäla dessa till Naturvårdsverket.

En anmälan ska innehålla producentansvarsorganisationens namn och adress, producentansvarsorganisationens organisationsnummer, eller om sådant inte finns, skatteregistreringsnummer och en kortfattad beskrivning av verksamheten och hur kraven i förordningen ska uppfyllas.

Kommentarer: Svensk Handel ställer sig bakom skälen för förslaget och instämmer i att det är viktigt att kunna följa upp och tillsyna berörda aktörer på marknaden så att inte konkurrensen snedvrids. Svensk Handel vill samtidigt understryka vikten av att information som efterfrågas ska vara relevant och proportionerlig för att producentansvarsorganisationen ska leva upp till kraven i förordningen.

Vidare tillstyrker Svensk Handel förslaget om att en anmälningsplikt införs initialt istället för ett tillståndsförfarande då insamling av fiskeredskap till stor del kommer utgå från befintliga insamlingsplatser och på sikt byggas ut. Därtill utgörs vanligtvis avfall från fiskeredskap inte heller farligt avfall.

7 Ersättning från en producentansvarsorganisation till en kommun för kostnader för att transportera bort och samla in avfall som utgörs av fiskeredskap

7.1 En producentansvarsorganisation ska betala en avgift till kommunerna

Förslag: En producentansvarsorganisation för fiskeredskap ska från 2025 betala en avgift till en kommun som ska täcka kommunens kostnader för att

1. transportera bort avfall som utgörs av fiskeredskap från mottagningsanordningar i hamnar,
2. separat samla in avfall som utgörs av fiskeredskap som är kommunalt avfall,
3. separat samla in avfall i mottagningsanordningar i hamnar, och
4. samla in och rapportera uppgifter som ska lämnas enligt den nya förordningen.

Kommentar: I promemorian går att läsa att då producentansvaret för fiskeredskap i Sverige till stor del kommer utgå från redan gällande struktur för insamling och transport av avfall innebär det i praktiken att kommunerna kommer utföra uppgifter som producenterna ska stå för och kostnader för insamling och transport av avfall som utgörs av fiskeredskap som kommunen får måste därför med ersättas.

Därför föreslås en producentansvarsorganisation för fiskeredskap vara skyldig att betala en avgift till kommunerna för att ersätta dem för de kostnader som insamlingen och transporten av avfall för fiskeredskap gett upphov till. *"Det innefattar även kostnader för den infrastruktur och utrustning som krävs för att utföra insamlingen och transporterna av avfallet"*. Avgiften ska också täcka kommunens kostnader för att samla in och rapportera uppgifter som de ska lämna enligt den nya förordningen. I promemorian hänvisar man också till kraven i EU-direktivet där *"ersättningen från producenterna ska innebära full kostnadstäckning för bland annat insamling och transport av avfall som utgörs av fiskeredskap (artikel 8.9 i engångsplastdirektivet)"*. Vilket enligt promemorian innebär att det i praktiken är *"producenterna av fiskeredskap som innehåller plast som ska stå för alla kostnader kopplat till den separata insamlingen av fiskeredskap och som lämnats in till mottagningsanordningar i hamnar eller liknande insamlingssystem samt efterföljande transport och behandling av avfallet"*.

Generell kommentar: Som vi lyft tidigare anser Svensk Handel att det känns mycket oklart kring vilken rådighet producenter och producentansvarsorganisationen kommer få över insamlingssystemet och det insamlade materialet. Till skillnad från befintliga producentansvar (förpackningar, elavfall) föreslås externa aktörer vara en del av insamlingssystemet och ha ansvar och rådighet över insamlingsplatser och material. Svensk Handel upplever också att det från lagstiftarens sida främst är fokus på att se till att det blir full kostnadstäckning från producenternas sida, snarare än att systemet i sig ska vara effektivt och bidra till cirkulära flöden.

Svensk Handel representerar främst företag som tillhandahåller fritidsfiskeutrustning. Vi välkomnar därför regeringens förslag om att insamlingen av dessa produkter ska utgå från kommunernas ÅVC:er. Samtidigt kommer aktörer inom handeln påverkas indirekt med höjda kostnader om det ställs alltför detaljerad krav på rikstäckande infrastruktur kring ett producentansvar för yrkesfiskeutrustning. Detta då man kommer behöva fördela kostnader på alla producenter som tillhandahåller fiskeutrustning i någon form, för att kunna driva runt ett sådant system. Speciellt som antalet aktörer som tillhandahåller fiskeutrustning för yrkesfiskare är begränsad.

Därför anser Svensk Handel att det är mycket viktigt att man analyserar var det eventuellt finns ytterligare behov av insamlingsplatser snarare än att ställa ett allmänt krav på att det de facto ska finnas x antal insamlingsplatser, som bara driver kostnader. Därtill kan man också behöva anpassa infrastrukturen/insamlingen utifrån vilken säsong på året det är.

7.2 Avgiftens storlek

Förslag: En kommun ska senast den 31 mars varje år till Naturvårdsverket lämna uppgifter om vikten i kilogram på det avfall som utgörs av fiskeredskap som kommunen under det närmast föregående kalenderåret transporterat bort och separat samlat in, och de kostnader som kommunen har haft under det närmast föregående kalenderåret för att transportera bort och separat samla in avfall som utgörs av fiskeredskap samt för att samla in och rapportera de uppgifterna. Uppgifterna ska lämnas första gången den 31 mars 2026.

Naturvårdsverket ska få meddela föreskrifter om avgifterna. Avgiften ska bestämmas till högst det belopp som behövs för att täcka kommunens nödvändiga kostnader för insamling och transport av avfall som utgörs av fiskeredskap och insamling och rapportering av uppgifter.

Kommentar: Som redan kommenterats under punkten 7.1 kommer kommunerna utföra uppgifter som producenterna ska stå för gällande insamling och transport av avfall mm. samtidigt som EU-direktivet pekar på att det är producenterna för fiskeredskap som ska stå för kostnaderna (*artikel 8.9 i engångsplastdirektivet*). Producentansvarsorganisation ska därför bli skyldig att betala en avgift till kommunerna för deras hantering av avfall som utgörs av fiskeutrustning. Avgiften bör bestämmas till det belopp som kommunen behöver för att täcka nödvändiga kostnader för insamling och transport av avfall samt rapportering av uppgifter. Närmare bestämmelser kring avgiftens storlek och hur avgiften ska utformas med mera föreslås beslutas av Naturvårdsverket i föreskrifter.

Kommentar: Svensk Handel har inget att erinra gällande att producentansvarsorganisationer ska ersätta kommunerna för deras kostnader kopplade till insamling och transport av insamlad fiskeutrustning. Vidare har Svensk Handel inget att erinra att Naturvårdsverket får i uppdrag att närmare bestämma avgiften och övriga detaljer i föreskrifter. Det är dock viktigt att kostnaderna är proportionerliga i relation till utförda tjänster. Detta då producentansvarsorganisationen inte kommer ha rådighet över kommunernas effektivitet i att utföra dessa tjänster i jämförelse med om man hade upphandlat dem från privata aktörer.

Svensk Handel tycker det överlag är oklart hur en producentansvarsorganisation ska förväntas få en översikt över, samt kunna planera för, sina kostnader och därmed ta ut korrekta avgifter mot anslutna producenter. Detta då kommunerna kommer fakturera för sina tjänster i efterhand. Därtill blir det svårt att optimera insamlingen och behandlingen av fiskeutrustning då man inte har rådigheten över hela systemet.

Svensk Handel välkomnar därför förslaget om att kommuner ska rapportera uppgifter till Naturvårdsverket om deras faktiska kostnader och mängden insamlat och transporterat avfall som utgörs av fiskeredskap. Utifrån ett producentperspektiv är det viktigt att dessa uppgifter är transparenta, går att kontrollera och att avgifterna verkligen speglar kommunernas faktiska kostnader.

7.3 Fördelning av avgiften mellan producentansvarsorganisationer

Förslag: Om det inrättas fler än en producentansvarsorganisation för fiskeredskap ska Naturvårdsverket varje år fatta beslut om hur stor andel av kommunernas kostnader som varje producentansvarsorganisation ska betala. Andelen för en producentansvarsorganisation ska motsvara marknadsandelen för de producenter som anlitat producentansvarsorganisationen under föregående kalenderår utifrån de uppgifter som producentansvarsorganisationen lämnat. Marknadsandelen ska beräknas utifrån vikt. En producentansvarsorganisation av fiskeredskap ska senast den 31 mars varje år lämna uppgifter till Naturvårdsverket om vilka producenter som anlitat organisationen under det närmast föregående kalenderåret.

Kommentar: I promemorian lyfter man att om det inrättas flera producentansvarsorganisationer inom ett område kommer det leda till merarbete för myndigheterna, då de måste hantera fler anmälningar, bedriva mer tillsyn och fördela kostnader mellan de olika producentansvarsorganisationerna. Det menar man kommer även leda till merarbete för producentansvarsorganisationerna och i förlängningen även innebära ökade kostnader för producenterna. Därför föreslår regeringen, för det fall det skulle inrättas flera producentansvarsorganisationer, att Naturvårdsverket ska få bestämma avgifter, på en årlig basis, kring hur kostnaderna ska fördelas.

Andel som en producentansvarsorganisation ska stå för ska motsvara marknadsandelen för de producenter som anlitat producentansvarsorganisationen under föregående kalenderår. För att kunna göra detta måste Naturvårdsverket ha tillgång till information. Därför ska en producentansvarsorganisation åläggas att lämna uppgifter om vilka producenter som anlitat organisationen under det närmast föregående kalenderåret till myndigheten.

Svensk Handel har i sak inget att invända men vill i sammanhanget lyfta hur befintliga producentansvar (förpackningar och elektronikavfall) fungerar idag. Där finns visserligen flera aktörer på området, men man delar samtidigt på infrastrukturen för insamling, transport och behandling. Det innebär för ett kommande producentansvar för fiskeutrustning att även om det kommer finnas flera producentansvarsorganisationer kommer de behöva samordna insamlingen, då det vare sig finns volymer eller utrymme för att ha dubbla system för dessa produkter. Det skulle driva onödiga kostnader.

8 Dialog med aktörer

Förslag: Naturvårdsverket ska se till att relevanta aktörer ges möjlighet att föra en löpande dialog i frågor som har betydelse för producentansvaret.

Svensk Handels kommentar: Svensk Handel tillstyrker förslaget. En löpande dialog med berörda aktörer är av yttersta vikt för att få till ett välfungerande producentansvar som bidrar till en resurseffektiv och cirkulär ekonomi.

9 Finansiering av tillsyn

Förslag: Naturvårdsverket ska ansvara för tillsynen i fråga om förordningen om producentansvar för fiskeredskap. Det ska gälla med undantag för frågor om hur hanteringen av avfall som omfattas av förordningen lokalt uppfyller kraven i förordningen.

För Naturvårdsverkets tillsynsverksamhet ska för varje kalenderår en producent av fiskeredskap betala en avgift med 750 kronor och en producentansvarsorganisation betala en avgift med 150 000 kronor.

Kommentar: Svensk Handel tillstyrker förslaget om att en centralmyndighet bör ansvara för tillsynen av producentansvar för fiskeutrustning. Svensk Handel tillstyrker också förslaget om att Naturvårdsverket

blir ansvarig myndighet för detta producentansvar. Svensk Handel undrar i sammanhanget hur kommunernas tillsyn är tänkt att bedrivas. Om det rör sig om själva infrastrukturen och insamlingen eller om det även omfattar producenter/verksamhetsutövare inom kommunen.

10 Miljösanktionsavgifter

Regeringens förslag: En miljösanktionsavgift om 20 000 kronor ska kunna tas ut för överträdelser av kravet på en producent att anlita en producentansvarsorganisation eller själv tillhandahålla en sådan organisation. En miljösanktionsavgift om 10 000 kronor ska kunna tas ut för överträdelser av kraven på att lämna in föreskrivna uppgifter till Naturvårdsverket.

Kommentar: Svensk Handel tillstyrker förslaget om att en miljösanktionsavgift ska införas och tas ut vid eventuella överträdelser, istället för att införa straffsanktioner.

Svensk Handel saknar dock tydlighet kring vad som fortsatt gäller kring producenters olika rapporteringsskyldigheter då regeringen nu föreslår att införa miljösanktionsavgifter på 10 000 kronor för överträdelser genom att vara försenad med att lämna in föreskrivna uppgifter till Naturvårdsverket.

47 § En producent av fiskeredskap ska senast den 31 mars varje år lämna uppgifter till Naturvårdsverket om den mängd fiskeredskap som producenten har släppt ut på den svenska marknaden under det närmast före-gående kalenderåret. Uppgifterna om mängd ska anges i vikt.

Havs- och Vattenmyndigheten föreslog i sitt regeringsuppdrag att producenter ska rapportera på en rad olika parametrar samt på en extrem detaljnivå, vilket skulle bli otroligt administrativt betungande för företagen. Något som Svensk Handel ifrågasatte skarpt.

SVENSK HANDEL

Mats Hedenström
Näringspolitisk expert

Ann Christiansson
Näringspolitisk expert

Magnus Nikkarinen
Näringspolitisk expert

Bilaga 1

Svensk Handels remissvar gällande
*Havs- och vattenmyndighetens förslag till
genomförande av kraven på fiskeredskap i
engångsplastdirektivet*

Er ref: M2020/01102/R

Miljödepartementet
Rättssekretariatet
Ann Cedrum

Kemikalieenheten
Malin Johansson
m.remissvar@regeringskansliet.se
anna.cedrum@regeringskansliet.se
malin.johansson@regeringskansliet.se

2020-11-04

Remiss av Havs- och vattenmyndighetens förslag till genomförande av kraven på fiskeredskap i engångsplastdirektivet

Svensk Handel, är handelsföretagens intresseorganisation och företräder 9 000 små, medelstora och stora företag med nära 250 000 medarbetare.

Er ref: M2020/01102/R

Allmänna synpunkter

Svensk Handel har getts möjlighet att inkomma med synpunkter på Havs- och vattenmyndighetens förslag till genomförande av kraven på fiskeredskap i engångsplastdirektivet.

Svensk Handel instämmer i att åtgärder behöver vidtas för att förhindra så att plast och annat material hamnar i naturen och i våra hav. Det är därför angeläget att agera mot nedskräpning då det dels innebär en negativ påverkan på vår miljö dels ett stort resursslöseri. Det är dock viktigt att åtgärder som införs kopplat till SUP-direktivet är effektiva, proportionerliga och kostnadseffektiva.

Då handeln idag till stor del är global samt att Sverige är en del av EU är det viktigt att vi på nationell nivå inte inför alltför detaljerade krav som försvårar den fria rörligheten av varor på den inre marknaden.

Hållbarhetsfrågor står högt på handelsföretagens agenda där ökad resurseffektivitet och cirkulär ekonomi står i fokus. Företag inom handeln visar på stort engagemang i frågor som rör återvinning, återbruk och att förlänga livet på produkter. Nya affärsmodeller och tjänster håller på att utvecklas där allt fler produkter designas för att kunna repareras, återbrukas och sedan materialåtervinnas.

En övergripande ståndpunkt från Svensk Handel är att man i första hand håller sig till grundkraven i EU-direktivet när nu Sverige inför ett producentansvar för fiskeutrustning.

I engångsplastdirektivet (SUP:en) diskuteras främst fiskeutrustning utifrån yrkesfiskares nät och redskap, som kan orsaka olika problem i marinmiljö. I Sverige har fokus skiftat till att fokusera på fritidsfisket och dess utrustning för ett producentansvarssystem.

Havs- och vattenmyndigheten föreslår i sin rapport flera långtgående förslag:

Bland annat:

- *mängden fiskeutrustning som ska omfattas (fritidsfiskeutrustning samt alla vattenmiljöer)*

- krav på en svensk produktmärkning
- ekodesignkrav för modulering av avgifter till producentansvarssystemet
- krav på anmälan till myndigheten med tillhörande omfattande informationsinlämning (inklusive ny kategorisering av fiskeutrustning).

Därutöver föreslår myndigheten att ha möjlighet att införa detaljerade krav på systemets utformning vad gäller dess infrastruktur och mål för återvinning/materialåtervinning.

Svensk Handel anser att detta är att gå utöver EU-direktivet och kommer försvåra och fördyra för svenska företag. På flera ställen i rapporten skriver HaV själva att man föreslår åtgärder som går utöver direktivet.

Vi vill i detta sammanhang därför påminna om Riksdagens tillkännagivande från april 2019 gällande ”Om ett stopp för överimplementering av EU-lagstiftning” - Näringsutskottets bet 2018/19:NU7 och hoppas att såväl departement som myndighet har detta i beaktande i sitt vidare arbete.”

Svensk Handels kommentarer fokuserar främst på frågor kopplat till fritidsfiskeutrustning.

Generella kommentarer:

I direktivet står att producenter ska stå för kostnader för insamling, transport och behandling samt information om lämplig avfallshantering.

Företag vill ta sitt ansvar och bidra till minskad nedskräpning och negativ påverkan på miljön. Men det är i sammanhanget viktigt att utreda omfattningen av ett producentansvarssystem i Sverige; vilka aktörer och utrustning som bör ingå samt infrastrukturen för insamling, då det kan bli extremt kostsamt för företagen.

- Fiskeredskap är en heterogen varugrupp sett till produkternas pris, dess utformning och hur de används.
- Det finns idag ingen exakt statistik kring fritidsfiskeutrustning, gällande vad som sätts på den svenska marknaden samt hur dessa hanteras av användarna i avfallsledet.
- HaV har genomfört en enkät riktad mot ett urval av fritidsfiskare med syfte att ta reda på vad man gör med uttjänt fiskeutrustning. I enkäten framgick att fritidsfiskare sällan eller aldrig lämnar sina uttjänta fiskeredskap i återvinningskärl i hamn och att det vanligaste sättet att kassera sina redskap idag är genom att lämna redskapen till återvinningsstation (ÅVC) eller ibland soporna. Oftast sparade man sina fiskeredskap länge och att det var ingen som frivilligt dumpade redskapen i vattenmiljön.
- Det finns redan ett rikstäckande system genom kommunernas ÅVC:er dit användare av fiskeutrustning idag kan lämna in produkter för återvinning. Svensk Handel ser främst att man bygger vidare på denna infrastruktur och att kommunernas ÅVC:er används som bas. Dessa kan kompletteras med ytterligare insamlingsplatser på lämpliga platser under sommarperioden när fritidsfiske utövas som mest. Vissa butiker kan också vilja ta emot uttjänt utrustning som en service mot kunder- men det ska ses som ett komplement och vara på frivillig basis. Hur kostnader ska fördelas får diskuteras i ett senare skede, i samråd med kommunerna och producenter/producentansvarssystem.
- Som framgår i rapporten är det inte kostnadseffektivt att återvinna alla typer av plaster idag (SMED). Fritidsfiskeutrustning består av en rad olika material, vilket gör det svårare att återvinna.

Motalafabriken och Svensk Plaståtervinning jobbar på att utöka antalet plaster i förpackningar som man kan återvinna, men det saknas fortfarande tekniker på flera områden. En minst lika viktig parameter för dem är att det ska finnas en köpare av det återvunna materialet. Dvs det går inte att återvinna ett material till vilket pris som helst bara för sakens skull. Även om ett företag idag utformar sin förpackning som att den kan återvinnas, innebär det inte i praktiken att den de facto kommer att göra det, då även andra faktorer spelar in. Så kommer det bli än mer för fiskeredskap.

- Vidare är det fortsatt en stor utmaning att få hushåll att sortera ut förpackningar och annat material och lägga i "rätt" återvinningsfraktioner på ÅVS och ÅVC. Att införa utökad insamling i separata kärl för vissa typer av produkter som innehåller plast, men inte andra, kommer vara förvirrande. Det måste vara tydligt och kännas logiskt för konsumenter att sortera ut dessa fraktioner. Speciellt om det visar sig i efterhand att materialet inte går till återvinning.
- Svensk Handel anser att det i dagsläget inte känns vare sig proportionerligt eller kostnadseffektivt att ställa krav på att producenter ska etablera ett rikstäckande system med tillhörande krav på insamlingsplatser och separationsinsamling i olika fraktioner - utan att i förväg veta volymer, ej heller vad som de facto kan återvinnas eller vad det finns en marknad för gällande det återvunna materialet. Det kommer bara innebära stora kostnader för svenska "producenter" av fiskeutrustning.

HaV skriver i rapporten att *"Även om en harmonisering sker kan kostnaden för producentansvaret ändå bli förhållandevis hög i Sverige om insamlingen ska täcka förhållandevis små volymer som ska samlas in över en stor geografisk yta. Därtill kan tillsynen och den administrativa bördan av ett sådant system bli kostsamt ..."*

- Svensk Handel efterfrågar därför att relevant fakta tas fram, som beskriver vilka de reella problemen är för olika typer av fiskeutrustning innan man fattar beslut om att alla typer av fritidsfiskeutrustning per automatik ska ingå i producentansvarssystemet. Till exempel:
  - hur ser problembilden ut gällande marin nedskräpning (förlorade redskap vs "avsiktlig" nedskräpning)
  - vilka produkter är det som främst bidrar till problemen (yrkes- vs fritidsutrustning)
  - hur kan man bäst komma till rätta med dessa problem.
- Om redskap från fritidsfiske ändå avses inkluderas i ett svenskt producentansvars-systemet anser Svensk Handel att man bör vidare utreda:
  - vilka redskap som är mest problematiska och fokusera på dessa
  - identifiera vilka produkter som det eventuellt finns potential att ha separat insamling för och därmed mål om att materialåtervinna (i relation till vad som i dagsläget är okej att energiåtervinna).
- **Slutligen överväga den samhällsekonomiska nyttan i relation till faktiska kostnaden för respektive åtgärdsförslag.**

Andemeningen i direktivet var från början att fånga upp uttjänta och borttappade yrkesfiskeredskap som orsakar problem i haven.

Här har Sverige ett bra arbete som pågår och som kan byggas vidare på. Svensk Handel inser att det därutöver kan finnas behov av att göra riktade insatser mot vissa typer av fritidsfiskeutrustning, i vissa miljöer och under vissa perioder under året. I övrigt borde Kommunernas ÅVC:er fungera som en bra insamlingsplats för uttjänt fritidsfiske-utrustning

HaV skriver själva att det är viktigt att det harmoniseras mellan medlemsländerna vilka redskap som omfattas av tillämpningsområdet för att undvika olika tolkningar i unionen och för att säkerställa en väl fungerande inre marknad.

6.4.1. EU-harmonisering

En bristande EU-harmonisering exempelvis vad gäller märkningsregler, ekodesign och vilka fiskeredskap som ska ingå i producentansvaret gör det mer kostsamt för producenter att verka inom flera EU-länder. Skilda regleringar inom EU stärker därför företagets incitament att kringgå enskilda länders förordningar för att minska sina kostnader. Eftersom Sverige är en liten marknad där landspecifika krav berör små volymer blir kostnaden per försåld enhet för att efterleva specifika svenska krav förhållandevis hög jämfört med kostnaden på större marknader inom EU. En EU-harmonisering av de utökade producentansvaren är därför vital för att minska företagets kostnader och därmed öka deras regelefterlevnad, inte minst för små länder som Sverige.

Därmed blir det märkligt att man ändå föreslår att Sverige ska inför detaljerade regler för all fiskeutrustning, vilket är att gå utöver SUP-direktivet. Svensk Handel uppmanar departementet att gå tillbaka till EU-direktivet och försäkra sig om att även fritidsfiske ska inkluderas samt även undersöka hur andra medlemsländer tänker i denna fråga, innan man tar ett slutgiltigt beslut.

Synpunkter på utredningens förslag

2.1 Förslag till förordning för producentansvar för fiskeredskap som innehåller plast

Uttryck i förordningen

5 § Med fiskeredskap avses i denna förordning: föremål eller redskap som används inom fiske eller vattenbruk för att lokalisera, fånga eller föda upp marina och limniska biologiska resurser eller som flyter på havsytan och används i syfte att dra till sig och fånga eller föda upp sådana marina och limniska biologiska resurser.

Svensk Handels kommentar: Sverige har valt att vidga definitionen och därmed typen av fiskeredskap som kommer omfattas av ett producentansvar. Vi anser att man i möjligaste mån bör harmonisera detta på EU-nivå.

6 § I denna förordning avses med:

insamling: insamling enligt definitionen i artikel 3.10 i direktiv 2008/98/EG,

samla in separat: detsamma som i 5 § avfallsförordningen (2011:927) *

insamlingssystem: system som en producent upprätthåller eller är ansluten till där uttjänta fiskeredskap kan lämnas

Svensk Handels kommentar: Vi kan inte se att referensen till definitionen *samla in separat* stämmer överens vad gäller hänvisning till paragraf och lagstiftning? Däremot finns en hänvisning i SUP-direktivet, till begreppet separat insamling, enligt definitionen i artikel 3.11 i direktiv 2008/98/EG. Därutöver undrar vi var begreppet och definitionen *insamlingssystem* är taget ifrån, då det inte finns någon hänvisning. I SUP-direktivet, art 3.10 finns en definition för *system för utökat producentansvar*, med hänvisning till att det är ett system för utökat producentansvar enligt definitionen i artikel 3.21 i direktiv 2008/98/EG,

*Avfallsförordning (2020:614)

6 § I denna förordning avses med

samla in avfall separat: samla in avfall och, i syfte att underlätta behandling av avfallet, genomföra insamlingen på ett sådant sätt att olika avfalls slag hålls åtskilda efter avfallstyp och avfallens natur, och

återfylla: att återvinna lämpligt icke-farligt avfall genom att använda det för att återställa urschaktade områden eller vid landskapsmodellering, om avfallet som används ersätter material som inte utgör avfall och begränsas till den mängd som är nödvändig.

9 § I denna förordning avses med att

vara etablerad: att ha hemvist eller **säte i ett land** och bedriva en yrkesmässig verksamhet där,

tillhandahållande av ett fiskeredskap på den svenska marknaden: varje leverans av ett fiskeredskap för distribution, förbrukning eller användning **på marknaden i en medlemsstat** i samband med kommersiell verksamhet, mot betalning eller gratis,

släppa ut fiskeredskap på den svenska marknaden: det första tillhandahållandet av ett fiskeredskap **på marknaden i Sverige**,

göra ett fiskeredskap tillgängligt: att yrkesmässigt tillhandahålla ett fiskeredskap för vidare distribution eller användning, om tillhandahållandet inte enbart avser att transportera utrustningen för någon annans räkning,

Svensk Handels kommentar: Definitionerna behöver vara mer enhetliga och så nära uttrycken i relevant lagstiftning som möjligt (SUP:en). Här blandar man begreppen, dvs släppa ut/göra en produkt tillgänglig på den inre marknaden eller specifikt skriva att det rör sig om den svenska marknaden. Nu blandas begreppen.

Tillämpningsområde

13 § Denna förordning gäller för fiskeredskap som innehåller plast.

14 § Havs- och vattenmyndigheten får meddela föreskrifter om de fiskeredskap som avses i 13 §.

Svensk Handels kommentar: Som HaV skriver själva anger inte direktivet någon närmare vägledning om vilka fiskeredskap som ska ingå i engångsplastdirektivet. Svensk Handel håller med om att man måste förtydliga kring vilka redskap som omfattas av förordningen men anser samtidigt att det är viktigt att detta harmoniseras på EU-nivå. Sverige bör därför avvakta och inte på egen hand införa alltför detaljerade krav.

Återvinningsmål och insamlingsnivå

15 § Havs- och vattenmyndigheten ska ange mål för återvinning av uttjänta fiskeredskap.

17 § Havs- och vattenmyndigheten ska årligen ange en lägsta nivå för insamling av uttjänta fiskeredskap för materialåtervinning

Svensk Handels kommentarer på §§15 - 18: I engångsplastdirektivet anges inte återvinningsmål, till skillnad från flera av producentansvaren där återvinningsmål och beräkningsmetod för målen anges i direktiven. HaV skriver att man är medveten om att man går utöver direktivets omfattning när man föreslår att förordningen ska gälla fiskeredskap som innehåller plast till all vattenmiljö (såväl marint vatten som sötvatten). ”Det innebär att kravet på lägsta insamlingsnivå tillämpas på alla berörda redskap”.

Svensk Handel ställer sig fråganden till hur mycket av den insamlade fiskeutrustning som de facto går att materialåtervinna. Svensk Handel anser att man i första hand bör fokusera på kraven i direktivet. Det kommer bli väldigt svårt att jämföra mellan olika medlemsstater om man utgår från helt olika kriterier. Vissa medlemsstater kommer bara inkludera marina vattenmiljöer och yrkesfiskeutrustning medan Sverige inkluderar allt.

Ombud i Sverige

20 § Den producent som inte är etablerad i Sverige men är etablerad i ett annat EU-land och enligt bestämmelser som genomför direktiv 2019/904/EU i det landet ska fullgöra ett sådant producentansvar som avses i direktivet, får utse ett ombud här.

21 § Den producent som inte är etablerad i Sverige men är etablerad i ett tredje land får utse ett ombud här.

22 § Ett ombud som har utsetts enligt 20 eller 21 §§, ska i fråga om fiskeredskap som innehåller plast som omfattas av anmälan enligt 24 § i stället för producenten fullgöra skyldigheterna i 30-31, 54, 58-59 §§.

Svensk Handels kommentar: Vi tycker det är bra att man har som ambition att inkludera alla aktörer som säljer fiskeutrustning till den svenska marknaden att omfattas av producentansvarsskyldigheterna. Aktörer utanför EU som säljer direkt till slutkonsumenter snedvrider ofta konkurrensen för aktörer på den svenska marknaden då de undkommer lagkrav och kostnader för efterlevnad. Samtidigt förstår vi att detta kan bli svårt att övervaka i praktiken.

Anmälan om tillgängliggörande

23 § Den som i egenskap av producent gör fiskeredskap som innehåller plast tillgängligt på den svenska marknaden ska anmäla detta till Havs- och vattenmyndigheten

.....

25§ En anmälan enligt 23 § och 24 § ska innehålla

1. producentens och i förekommande fall, ombudets, namn, kontaktuppgifter och person- eller organisationsnummer samt, om det är en anmälan enligt 24 §, producentens namn, kontaktuppgifter och europeiska skatteregistreringsnummer,
2. uppgift om vilken kategori fiskeredskapet ingår i,
3. uppgift om hur fiskeredskapet kommer att göras tillgängligt på den svenska marknaden, och
4. uppgift om hur producenten och i förekommande fall, ombudet, ska uppfylla de skyldigheter som följer av 30-31, 53, 57-58 §§.

Den som gör anmälan ska intyga att uppgifterna är riktiga.

Svensk Handel kommentar 23§ och 25§: Kravet på en anmälan uppges vara för att HaV ska veta vilka producenter som finns på den svenska marknaden och som har skyldigheter enligt reglerna om producentansvar. Detta ska i sin tur underlätta myndighetens tillsynsansvar över förordningen. Svensk Handel anser att det är bra att producenter av fiskeutrustning ska anmäla sig till ansvarig myndighet, så att alla berörda aktörer tar ett producentansvar. Men det är samtidigt viktigt att den information som företagen ska rapportera in inte blir alltför detaljerad och betungande. Det gäller framför allt punkterna 2,3,4 i paragraf 25. Myndigheten bör bara efterfråga information som krävs för att Sverige ska efterleva kraven i direktivet.

Producentansvar för utformning av fiskeredskap

28 § En producent som tillverkar och utformar fiskeredskap som innehåller plast eller en producent som ska göra ett redskap tillgängligt på den svenska marknaden ska se till att redskapet utformas på ett sådant sätt att

1. delarna lätt kan avlägsnas av redskapets användare eller av en fackman som är oberoende av tillverkaren, om redskapet innehåller sådana batterier som omfattas av förordningen (2008:834 och elutrustning som omfattas av förordningen (2014:1075)
2. förberedelse för återanvändning och underlättande av materialåtervinning främjas och att förluster i vattenmiljön motverkas.

29 § Utformningen i 28 § får inte påverka tillämpningen av de tekniska åtgärder som anges i EU:s förordningar om fiskeredskap.

Svensk Handels kommentar: Producenter eftersträvar att optimera sina produkter ur ett resurs- och effektivitetsperspektiv. Fler och fler företag jobbar för att produkter ska kunna repareras och recirkulera. Det kan dock vara svårt att ställa samma krav på alla typer av fiskeutrustning, då denna grupp är heterogena. I vissa fall är det viktigt att utrustningen håller länge och att det inte finns risk för att

delar lossnar. Det kan i avfallsledet innebära att de blir svårare att separera. Man måste kunna anpassa kraven utifrån produkttyp.

Producentansvar för märkning av fiskeredskap

30 § För att möjliggöra ett system för producentansvar och insamling av fiskeredskap som innehåller plast, ska en producent märka sådana fiskeredskap med en tydlig symbol som visar att de ingår i producentansvaret för fiskeredskap.

Märkningen ska också innehålla:

1. uppgift som visar att fiskeredskapet har släppts ut på den svenska marknaden efter den 31 december 2024,
2. information om förekomsten av plast i redskapet,
3. information om lämpliga avfallshanteringsalternativ, samt
4. information om den negativa påverkan på miljön vid olämpligt bortskaffande av produkten.

Om det behövs på grund av fiskeredskapets storlek eller funktion, får den symbol som avses i första stycket och övrig märkning istället placeras på fiskeredskapets förpackning, i bruksanvisningen och i garantin.

Svensk Handels kommentar: Trots att EU-direktivet inte innehåller något uttryckligt krav på märkning gällande fiskeredskap bedömer HaV ändå att en bestämmelse om en märkning är nödvändig för att kunna etablera ett producentansvarssystem i Sverige. Svensk Handel ifrågasätter starkt förslaget om att införa krav på en nationell märkning då detta är att gå utöver direktivet. Krav på märkning i SUP-direktivet gäller för våtservetter, sanitetsbindor och cigarett-filter. En märkning för fiskeutrustning bör vara harmoniserad och införas minst på EU-nivå. Det riskerar annars att försvåra den fria rörligheten inom EU samt fördyra för svenska företag.

Producentansvar när fiskeredskap görs tillgängligt

31 § När en producent eller ombuds huvudman gör fiskeredskap som innehåller plast tillgängligt på den svenska marknaden ska producenten ta emot fiskeredskapet när det är uttjänt från den som vill lämna det ifrån sig enligt 32 § eller se till att någon som har tillstånd att driva ett insamlingssystem enligt 33 § har åtagit sig att ta hand om det uttjanta fiskeredskapet.

32 § Producenten ska ha beredskap för att ta emot uttjanta fiskeredskap på platser som är rikstäckande i enlighet med 34 § sista stycket.

Om inte annat avtalats, ska producenten ta emot det uttjanta fiskeredskapet utan att begära någon ersättning och bära de kostnader som hanteringen av det uttjanta fiskeredskapet därefter medför.

Den som tar emot uttjanta fiskeredskap enligt första stycket ska

1. samla in uttjanta fiskeredskap separat,
2. ge god service till den som lämnar ifrån sig uttjanta fiskeredskap,
3. främja att mottagning sker på sådant sätt att förberedelse för återanvändning eller materialåtervinning främjas,
4. se till att uttjanta fiskeredskap som tas emot behandlas på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt, och
5. se till att det finns en betryggande säkerhet som motsvarar kostnaderna för att samla in och behandla sådana uttjanta fiskeredskap som producenten ska ta hand om enligt ett sådant åtagande som avses i 31 §.

Producenten ska omhänderta kostnader för andel av hanteringen av passivt uppfisat avfall för delen uttjanta fiskeredskap som faller in under direktiv 2019/883/EU

Svensk Handels kommentar: Vi tycker det är bra att myndigheten försöker motverka friåkarproblematiken med att producenter ska vara kopplade till ett system. Det är samtidigt viktigt att bara efterfråga information som är nödvändig, inte information som kan vara bra att ha.

Avgifter till ett insamlingssystem

48 § Vid beräkningen av avgiften för en enskild producent ska hänsyn tas till mängden fiskeredskap som innehåller plast som producenten sätter på marknaden i Sverige.

Avgiften för en enskild producent ska när det är möjligt anpassas utifrån egenskaperna hos de fiskeredskap som innehåller plast som insamlingssystemet har åtagit sig att ta hand om när de blir uttjänta. När avgiften bestäms ska ett livscykelperspektiv tillämpas och särskild hänsyn tas till

1. fiskeredskapets återanvändbarhet,
2. fiskeredskapets materialåtervinningsbarhet, och
3. andra egenskaper hos fiskeredskapet som kan bidra till att uppnå målen med denna förordning.

49 § Havs- och vattenmyndigheten får meddela föreskrifter om de avgifter som avses i 48 §.

Svensk Handels kommentarer: Vi anser att det är bra att man i allt högre grad försöker ställa krav på produkters och förpackningars utformning, så att de bättre ska gå att recirkulera och återvinna. Dock är fiskeutrustning inte en homogengrupp och kan bestå av flera olika material, vilket man behöver ha i åtanke när man utformar dessa krav. Flera befintliga producentansvarssystem jobbar för att ge producenter incitament att utveckla produkter och förpackningar som bättre går att återvinna. Till exempel har Svensk Plaståtervinning och Returkartong infört differentierade avgifter beroende på hur väl förpackningarna går att återvinna.

Svensk Handel ifrågasätter dock om det är HaVs roll att som myndighet kunna föreskriva om avgifter. I befintliga producentansvarssystem är de insamlings-systemet som sätter avgifterna, i relation till kostnader för insamling, återvinnig och värdet av det återvunna materialet.

Särskild mottagning av uttjänta fiskeredskap

53 § Den som i en butiklokal eller liknande yrkesmässigt säljer eller skänker fiskeredskapsutrustning till användare får ta emot uttjänta fiskeredskap om

1. den som har tagit emot uttjänta fiskeredskap lämnar det till ett insamlingssystem som har tillstånd enligt 33 §, eller
2. de uttjänta fiskeredskapen hämtas i enlighet med 34 § andra stycket 1 b.

Svensk Handels kommentar: Butiksinsamling bör ses som ett komplement till befintlig producentansvarsinfrastruktur och det är bra att det föreslås ske på frivillig väg. Detta då alla butiker inte har möjlighet att lagerhålla insamlade produkter. Samt det kräver ökad administration då det tillkommer en rad olika krav då butiken enligt avfallslagstiftningen klassas som avfallshanterare mm.

Producentansvar för rapportering

54 § En producent ska senast den 31 mars varje år rapportera till Havs- och vattenmyndigheten den mängd fiskeredskap som innehåller plast som producenten eller ombudets huvudman har gjort tillgänglig på den svenska marknaden under det närmast föregående kalenderåret. Rapporteringen ska vara specificerad på samma sätt som en anmälan enligt 25 §.

Mängden fiskeredskap som innehåller plast ska anges enligt en beräkningsmodell.

Svensk Handel kommentar: Det är viktigt att den information som företagen ska rapportera inte blir alltför detaljerad och betungande. Myndigheten bör bara efterfråga information som krävs för efterlevnad av direktivet.

Producentansvar för lämnande av information

58 § En producent som släpper ut fiskeredskap som innehåller plast på den svenska marknaden ska informera användarna om

1. alternativ för återanvändning,
2. återanvändningssystem och avfallshanteringsalternativ, samt
3. annan information om lämplig hantering eller bortskaffande som skyddar vattenmiljön.

Producenten ska också informera om risken för redskapens negativa inverkan på vattenmiljön genom olämpligt bortskaffande och nedskräpning.

En producent får överföra ansvaret att informera enligt första och andra stycket till en extern aktör.

59 § Den som ska lämna information enligt 58 § ska senast den 31 mars 2025 och därefter var tredje år lämna en rapport till Havs- och vattenmyndigheten om vilken information som lämnats, hur informationen lämnats och på vilket sätt informationen bidragit till att uppnå syftet i 58 § tredje stycket.

Svensk Handels kommentar: Paragrafen är tänkt att genomföra artikel 10 i engångsplastdirektivet och har fokus på information om hur redskapet ska tas om hand på bästa sätt ur ett resurshushållningsperspektiv samt för att undvika nedskräpning. Här vill Svensk Handel åter understryka vikten av att företagen inte belastas med alltför detaljerad och betungande informations- och rapporteringskrav. Fokus bör ligga på att efterleva kraven i direktivet.

Sanktioner

67 § Till böter döms den som med uppsåt eller av oaktsamhet inte fullgör sina skyldigheter att

1. se till att fiskeredskap som innehåller plast är märkta enligt vad som följer av 30 §,
2. ta hand om uttjänta fiskeredskap i enlighet med 31 §, och
3. lämna information enligt 58 §.

Svensk Handels kommentar: Märkningskravet på fiskeutrustning är ett svenskt förslag och går utöver EU-direktivet. Det kommer vara svårt att kontrollera utrustning som säljs via nätet och importerats till Sverige direkt av konsumenter. Såväl via plattformar som tredjelandsaktörer. Det kommer snedvrیدا konkurrensen då svenska aktörer dels får extra kostnader för att efterleva nationella särkrav dels behöva ta kostnader för hanteringen av produkter som inte ingår i något producentansvarssystem

Bemyndigande

70 § Havs- och vattenmyndigheten får meddela föreskrifter om verkställigheten av denna förordning

Svensk Handels kommentar: Vi har inget att erinra.

Svensk Handel

Mats Hedenström
Näringspolitisk chef

Ann Christiansson
Näringspolitisk expert